

De uitgifte van twee zegels over de Nederlandse literatuur op 10 maart 1987 leek me een passende gelegenheid mijn artikelenserie over dit onderwerp te vervolgen. Een zo mooie gelegenheid zal zich ook niet gauw weer voordoen omdat de persoon van Constantijn Huygens, ook chronologisch gezien, juist aan de beurt was. Op de schrijver Eduard Douwes Dekker (Multatuli), aan wie de tweede zegel is gewijd, kom ik graag later nog een terug.

Nederlandse literatuur op postzegels (6)

Constantijn Huygens 1596-1687

Toen Constantijn Huygens in 1596 geboren werd, was de Tachtigjarige Oorlog in volle gang. Zijn vader was, als secretaris van Willem van Oranje (Afb. 1) en later van de Raad van State (Afb. 2), nauw bij deze vrijheidsstrijd tegen Spanje betrokken. De familie Huygens maakte deel uit van een kleine groep Oranjegezinde protestanten uit de directe omgeving van het hof.

Afb. 1

Afb. 2

Aan de opvoeding van Constantijn Huygens is die bevoorrechte positie goed te merken. Hij wordt vanaf zijn derde jaar onderwezen door huisleraren en door zijn eigen vader, wiens zorg voor de opvoeding van zijn kinderen voorbeeldig genoemd mag worden. In zijn autobiografie schrijft Huygens later over zijn vader:

Het zou onverantwoordelijk zijn hier de prachtige en moeizame toewijding van mijn vader te verzwijgen, die als ik mij dit nog eens voor de geest haal, met niemand vergeleken kan worden. Hij werd temidden van de zwaarste staatszorgen terwille van zijn kinderen, zelf weer kind (...).

Afb. 3

Afb. 4

Afb. 5

De opvoeding komt in grote lijnen hierop neer: op zijn derde en vierde jaar leerde hij lezen en schrijven, op zijn vijfde zingen en dansen, op zijn zesde begonnen de vioollessen en de lessen Frans. Toen hij zeven werd, leerde hij luit spelen en kreeg hij les in toneel, en op zijn negende werd begonnen met het Latijn. Een veelzijdige en creatieve opvatting over opvoeden kan Huygens Sr. niet ontegd worden! De "zittende" vakken worden steeds weer afgewisseld met sportieve oefeningen als hardlopen, hoog- en verspringen, paardrijden, enz. Maar zelfs in de meest ideale opvoeding gaat er wel eens iets mis, want de kunst van het zwemmen kan Huygens maar niet onder de knie krijgen:

Wat mij betreft beken ik dat het mij ondanks alle moeite en inspanning nooit gelukt is om vijftien of twintig pas zwemmende af te leggen.

Daar zijn onze 20e-eeuwse kinderen nu weer beter in!

Huygens krijgt al jong een baan aan het hof: hij is o.a. secretaris van Frederik Hendrik, Willem II en Willem III. Hij is als diplomaat vaak voor zijn vorsten op reis in het buitenland. Zo slaagt hij erin onder meer het prinsdom Orange in Zuid-Frankrijk weer voor de Oranjes terug te winnen. Regelmatig

voert zijn werk hem ook naar Engeland, Maar hij stapt nooit met een gerust gemoed aan boord van een schip: het besef niet te kunnen zwemmen maakt hem steeds weer angstig.

Als schrijver heeft Huygens naam gemaakt met diverse boeken in dichtvorm. Hij schrijft over zijn werk in *Chyswerck*, over de straat waar hij geboren is in *Voorhout*, over de aanleg van een door hem ontworpen weg van Den Haag naar Scheveningen (de *Zeestraet*, waaraan nu het Postmuseum ligt), over de aanleg van zijn buitenhuis an de Vliet met de toepasselijke naam *Hofwijck* (weg van het hof), enzovoort. Deze zeer grote produktie bundelt Huygens onder de naam *Korenbloemen*. Zijn visie op zijn literaire werk is duidelijk: hij vindt het mooie, maar nutteloze bloemen tussen het tarwe van zijn eigenlijke werk.

Toch geldt hij als een van de grootste schrijvers van de 17e eeuw. Zijn invloed is zeer groot, wat ook blijkt uit zijn vele nationale en internationale contacten met bijvoorbeeld Vondel (Afb. 3), Hooft (Afb. 4), Rembrandt (Afb. 5), die hij allen zeer bewondert, en met Descartes, Corneille en John Donne.

Afb. 6

Afb. 7

Eén doel staat bij al zijn literaire werk centraal: hij wil door middel van zijn werk aantonen dat het Nederlands in geen enkel opzicht hoeft onder te doen voor het Frans en Latijn, de voertalen van de wetenschap in de 17e eeuw. Hij is daarin zeker geslaagd en heeft zo ook via de literatuur bijgedragen aan het zelfbewustzijn van de jonge staat. Kortom, zijn politieke en literaire activiteiten maken Huygens tot een sleutelfiguur in de Nederlandse cultuur van de 17e eeuw.

Het is merkwaardig dat er nu pas een zegel aan hem wordt gewijd, terwijl zijn kinderen die eer al lang te beurt is gevallen. Het portret van Constantijn

Huygens siert tot nog toe alleen een particulier bedrukte briefkaart uit de jaren twintig. Zijn zoon Christiaan, daarentegen, de uitvinder van het slingeruurwerk, is afgebeeld op een van de kinderzegels uit 1928 (Afb. 6). Zijn naam komt ook voor op een zomerzegel uit 1962 (Afb. 7) met de afbeelding van dat slingeruurwerk.

Afb. 8

Afb.9

Twee andere kinderen, namelijk Constantijn en Philips, vinden we terug op twee schilderijtjes van A. Hanneman in de serie kinderzegels uit 1955 (Afb. 8 en 9). In het licht van Huygens' ideeën over opvoeding lijkt het me een goede zaak dat vader en kinderen weer bijeen zijn.

J.P.A. Tolsma

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal kan door bijv. lekkage, brand of diefstal verloren gaan. Dan is er geld, soms veel geld nodig om een nieuwe collectie op te bouwen.

A VAN DE HOEF

VERZEKERINGSWINKEL

Postbus 309, 6500 AH Nijmegen
Telefoon (080) 226585-233465
van Oldenbarneveltstraat 23,
6512 AS Nijmegen

Noviopostje

Gevraagd: brieven van Philips-vestigingen, gefrankeerd met de Philips-zegel van 75 cent, met het machinevlagstempel "Philips Centennial 1891-1991" ('s-Hertogenbosch en Eindhoven, 15/5/1991, 28/5/1991 en 24/6/1991). Aanbieding met prijsopgave aan dhr. J. Rutten, van 't Santstraat 142, 6523 BK Nijmegen.

Noviopostje

Gevraagd: zegels, poststukken, postwaardestukken met afstempeling van Baardwijk, Waalwijk of Bezoyen/Bezooien. Ook informatie over de postale geschiedenis van deze plaatsen (tot 1945) is welkom.

Reacties: dhr. N. van de Water, Bergansiusstraat 8, 6523 BW Nijmegen.

Noviopostje

Gevraagd: zegels en poststukken met spoorweg ambulant afstempelingen. Behalve dat, zoek ik informatie over Duitse "Bahnpost"-stempels en leesbare afbeeldingen hiervan.

Reacties: dhr. J. Mulder, Hazeleger 218, 5431 HT Cuijk.

<p>Ondergetekende, dhr./mevr.*</p> <p>(adres)</p> <p>(postcode + woonplaats)</p> <p>geeft zich bij deze op als lid/heeft interesse in een lidmaatschap* van de Filatelistenvereniging "NOVIOPOSTA".</p> <p>(Handtekening)</p> <p>* Doorhalen wat niet van toepassing is</p>
